

Biedrība „Latvijas Aitu audzētāju asociācija”

Reģ. Nr. 40008041914

Adrese: ”Klimpas”, Jeru pagasts Rūjienas novads, LV – 4234

Pārskats par Ile de France šķirnes audzēšanas programmas īstenošanas rezultātiem 2019. gadā

Programmas mērķis – veidot auglīgus, Skrepi rezistentus tīršķirnes aitu ganāmpulkus, nodrošināt gaļas jēru ieguvei augstvērtīgus tīršķirnes vaisliniekus, krustošanas programmu īstenošanai.

Uzdevumi:

1. stabilizēt aitu māšu auglību līdz 190%.
2. palielināt jēru saglabāšanu zīdīšanas periodā līdz 90%.
3. veikt jēru muskuļaudu un taukaudu slāņa dziļuma mērījumus ar ultrasonogrāfu. Uzsākt mērījumu rezultātu izmantošanu jēru snieguma vērtēšanā no 2024. pārraudzības gada.
4. palielināt vaislas teķu pēcnācēju ieguvei no vienas atnesušās aitu mātes līdz 1.9 jēriem.
5. nodrošināt vaislas teķu pārbaudi pēc pēcnācēju kvalitātes stacijā un šķirnes aitu audzētāju ganāmpulkā;
6. iekļaut no 2024. pārraudzības gada teķu snieguma vērtēšanā pēcnācēju kontrolnobaršanas rezultātus.
7. aitu un teķu izcelsmes noteikšanai, uzkrāt informāciju par laboratorijā iegūtajiem DNS profiliem.

Ile-de-France šķirnes aitas Latvijā audzē SIA „Cimbuļi”. Ganāmpulks veidots 2015. gadā no Vācijas ievēdot tīršķirnes aitas un teķus. Ganāmpulka kvalitātes nostiprināšanai teķi ievesti arī no Francijas 2018. gadā.

Ganāmpulkā, atbilstoši audzēšanas programmas prasībām, tiek veikta datu uzskaitē un aitu snieguma pārbaude (1. tab.). Kā liecina apkopotie rezultāti (2. tab.), tad aitu māšu auglība pārskata periodā sasniedza 196%, kas ir izcils rezultāts un pārsniedz programmā izvirzīto mērķi.

Par aitu māšu pienīgumu un jēru piebarošanas organizāciju saimniecībā liecina jēru dzīvmasas pieaugums diennaktī zīdīšanas periodā, kas ir vidēji 320.0 g un jēru dzīvmasa 70 dienu vecumā, vidēji 27.6 kg. Jēru saglabāšana 84%, kas pie tik lielas aitu māšu auglības uzskatāma par atbilstošu. Jēru metiena vidējā dzīvmasa 70 dienu vecumā

45.4 kg un pārsniedz otras Francijas selekcijas gaļas tipa šķirnes rezultātus Latvijā par 6 kg.

1. tabula

Audzēšanas programmā izvirzītie mērķi un sasniegtie rezultāti

Programmā izvirzītie mērķi	Rezultāti	Salīdzinājums ar izvirzīto mērķi
Stabilizēt aitu māšu auglību līdz 190%	196%	vērtējums teicams
Jēru saglabāšana līdz 90%	84%	vērtējums jāuzlabo
Izaudzēt kvalitatīvus jērus pie mātēm	27.6 kg	atbilst
Audzējamo aitu novērtējums, punkti	22.5	vērtējums teicams
Audzējamie teķu novērtējums, punkti	23.3	vērtējums teicams
Vaislas teķu vērtējums pēc aitu māšu apaugļošanas spējas	84.3	vērtējums labs
Pēcnācēju ieguve no vienas atnesušās aitu mātes	1.9	vērtējums izcils

Vaislas teķu izmantošanas rezultāti ir vērtējami kā labi, vidējais aitu māšu apaugļošanas % ir 84.3% (atbilstoši ciltsdarba programmai, vidēji 8 punkti – ļoti labs vērtējums) un iegūto jēru skaits no vienas atnesušās aitu mātes – 1.9 (10 punkti – izcili), kopvērtējums 18 punkti, kas atbilst El klases vērtējumam.

2. tabula

Ile-de-France šķirnes aitu un teķu produktivitātes rādītāji

Aitu grupa	Vērtētās pazīmes	Iegūtie rezultāti 2018/2019
Aitu mātes (84 gab)	auglība %	196
	jēru saglabāšana%	84
	jēru metiena vidējā dzīvmasa 70 dienu vecumā, kg	45.4
Vaislas teķi (6 gab)	jēru skaits no vienas atnesušās aitu mātes	1.9
	atnesušās aitu mātes no lecinātām, %	84.3
Jēri	dzīvmasa piedzimstot, kg	5.2
	koriģētā dzīvmasa 70 dienu vecumā, kg	27.6
	dzīvmasas pieaugums diennaktī līdz vērtēšanai, g	320.0

Audzējamo aitu un teķu vērtējums apkopots 3. tabulā. Pārskata periodā (2018/2019 pārraudzības gadā), atbilstoši audzēšanas programmas prasībām novērtētas 67 tīršķirnes jaunaitas un 3 audzējamie teķi. Visi teķi ieguvuši El klases vērtējumu, bet 3% jaunaitas ieguva 1 klases vērtējumu. Novērtēto vaislas teķu vilnas, eksterjera un muskuļojuma vērtējums vidēji augstāks, kā aitām.

3. tabula

Ile-de-France šķirnes audzējamo aitu un teķu vērtējums

Vērtētās pazīmes	Vērtējums, punkti	
	2018/2019 pārraudzības gadā	
	audzējamās aitas	audzējamie teķi
Vilnas kvalitāte, punkti	8.3	8.5
Muskuļojums, punkti	6.9	7.8
Eksterjers, punkti	7.3	7.9
EL klase, %	97	100
1 klase, %	3	-
Vidējā dzīvmasa vērtējot, kg	58.5	76.0

Atskaites periodā kontrolnobarošanas stacijā "Klimpas" pēc pēcnācēju kontrolnobarošanas spējām pārbaudīti divi no Francijas importētie Ile-de-France šķirnes vaislinieki (2. tab.).

4. tabula

Vaislas teķu pārbaudes rezultāti pēc pēcnācēju kontrolnobarošanas rezultātiem

Teķa identitātes Nr.	Dzīvmasa uzsākot nobarošanu, kg	Vecums nobarošanas beigās, dienas	Dzīvmasa nobarošanas beigās, kg	Nobarošanas ilgums, dienas	Vidējais dzīvmasas pieaugums diennaktī nobarošanas laikā, kg
FR10088171020	29.1	137	53.6	55	446.8
FR10088171070	29.2	140	54.8	55	464.8
IF vidēji	29.1	138	54.1	55	454.6

Iegūtais jēru vidējais dzīvmasas pieaugums diennaktī 454.6 g nodrošināja vidēji 54.1 kg lielu dzīvmasu 138 dienu vecumā. Iegūtie rezultāti apstiprina Ile-de-France šķirnes jēru ātraudzības ģenētisko potenciālu. Iegūto liemeņu kvalitāte atbilst U un R+ klasei pēc SEUROP klasifikācijas sistēmas ar 2 līdz 3 klases taukaidu noslāņojuma vērtējumu.

Pārskata periodā izsniegti **45 zootehniskie sertifikāti**, no tiem 33 aitām un 12 teķiem. Decembrī uz Krieviju tika eksportētas 33 jaunaitas un 7 jaunie teķi.

2019. gadā DNS profili noteikti 197 dzīvniekiem.

Saimniecībā visām aitām ir R1 Skrepi genotips.

Muskuļaudu un taukaidu slāņa dziļuma mērījumi veikti 132 jēriem.

Ciltsgrāmatā no 01.01.2019. līdz 01.01.2020.g ierakstītas **168 aitas**, t.sk. A1-10, A2-158 un 14 teķi A2 klasē.